

Школска 2017/2018. година

Окружно (градско) такмичење ученика основних школа Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1. Вук Стефановић Каракић је оставио записи о народним певачима од којих је забележио народне песме. Наведена су два одломка из тих записа. Испод сваког одломка, на линији напиши име народног певача на кога се тај запис односи.

1. Никога ја до данас нисам нашао да онако песме зна као он што је знао. Његова је свака песма била добра, јер је он (особито како није певао него само казивао) песме и разумевао и осећао, и мислио је шта говори.

Певач је _____.

2. Како ми је казивао, он је ослепео у младости од богиња, и потом је ишао не само по целоме босанском пашалуку него и у Скадар, те просио певајући уз гусле.

Певач је _____.

2. На линији напиши назив кратке фолклорне форме коју препознајеш у следећем примеру.

Четири чавчића на чунчићу чучећи цијучу.

Назив кратке фолклорне форме је _____.

3. Допуни следећи текст појмом који недостаје.

Лирско-епске песме опевају неки догађај са много осећања. Вук Стефановић Каракић их је назвао _____, наводећи да се у њима преплићу наративност и осећајност.

4. Успостави редослед понуђених стихова из народне баладе „Женидба Милића Барјактара”, тако што ћеш на линијама испред стихова уписати бројеве од 1 до 5.

- _____ „Стиже урок на коњу ћевојку.”
- _____ „Према себе не нађе ћевојке.”
- _____ „Оста јадна саморана мајка.”
- _____ „Ја каква је цура Љепосава!”
- _____ „Чудо људи за ћевојку кажу.”

5.	<p>На коју природну појаву се односе следећи стихови из народне епске песме „Почетак буне против дахија”? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„... Другу свеци вргоше прилику: од Ђурђева до Дмитрова дана све барјаци крвави идоше виш' Србије по небу ведроме...”</p> <p>Реч је о:</p> <p>а) помрачењу Месеца; б) проласку комете; в) ерупцији вулкана; г) муњама и громовима.</p>	
6.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове из народне епске песме „Почетак буне против дахија” и одговори на захтеве испод одломка.</p> <p>„Узми синко, Фочић Мехмед-ага, Узми сламе у бијелу руку, Мани сламом преко ватре живе: Ил' ћеш ватру са тим угасити, Или ћеш је већма распалити?”</p> <p>А) Стихове изговара: _____</p> <p>Б) Подвуци називе три стилске фигуре које препознајеш у датом одломку.</p> <p>персонификација стални епитети контраст градација алегорија ономатопеја</p>	
7.	<p>Наведене реченице представљају низ кључних догађаја у приповеци „Кроз мећаву” Петра Кочића. Једна од њих означава део садржаја о коме се приповеда ретроспективно. Заокружи слово испред те реченице.</p> <p>а) Већ се поче и смрачивати, а они не могаше краве продати. б) Све му је напредовало, бујало, множило се и ширило у недоглед. в) Снијег поче гушће лепршрати кад уђоше у планину коју им је ваљало пријећи и спустити се у поље. г) – Ево ти ове моје 'аљине, па се добро умотај – рече старац, скиде хаљину, и остане скоро упола го. д) – Идеш ли, роде? – викну опет и несвесно се обрну, али не бијаше ни краве ни Вује.</p>	
8.	<p>На линији допиши стих који недостаје из строфе песме „Отаџбина” Ђуре Јакшића.</p> <p>Ал' један израз, једну мисао, Чућеш у борбе страшној ломљави: „ _____ !”</p>	
9.	<p>Препознај песника по понуђеним биографским подацима, па његово пуно име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је у угледној новосадској породици. Студирао је право и медицину. У породичном животу снашли су га велике трагедије. Последњих година живео је у Сремској Каменици, где је умро и сахрањен. Осим интимне лирике писао је и родољубиву, политичку и сатиричну поезију.</p> <p>Пуно име и презиме песника је: _____ .</p>	

10.	<p>У следећем одломку из „Увеле руже” Борисава Станковића подвуци приповедачеве речи.</p> <p>„Не бој се – рекох ти, шапћући и тронуто – то врба плаче, па пада на тебе... Иди! – И брзо те отпуштих и устадох. – Иди, време је! – И заиста, први петли певаху.”</p>	
11.	<p>На основу датог примера сети се на коју се одредницу из Вуковог <i>Српског рјечника</i> опис односи. Одговор напиши на линији.</p> <p>„Кад сватови дођу дјевојачкој кући и сједну за сто, онда (по обичају) отац дјевојачки донесе нову чашу, те из ње пију у здравље. Потом ту чашу спреме уз дјевојку и на вјенчању запоје из ње вином момка и дјевојку [...]”</p> <hr/> <p style="text-align: center;">(назив одреднице)</p>	
12.	<p>Заокружи слова испред три израза у којима препознајеш метонимију.</p> <p>a) Волим да читам Андрића. б) Радо гледам филм. в) Пун тањир супе је чекао на нас. г) Појео је пун тањир. д) Обићи ћу цео град. ћ) Цео град му се диви.</p>	
13.	<p>Прочитај следећи одломак, па на линијама напиши уметничко име писца, наслов дела и назив књижевне врсте.</p> <p>„УЧИТЕЉ ФИЛОЗОФИЈЕ: Мудар човек се уздиге изнад свих увреда; и најбоље је одговорити на грђње умереношћу и стрпљењем.”</p> <p>Уметничко име писца: _____</p> <p>Наслов дела: _____</p> <p>Назив књижевне врсте: _____</p>	
14.	<p>Препознај књижевне ликове на основу датих карактеристика, па њихова имена напиши на линији.</p> <p>1. Прича нам, шали се, сналази, домишља, мудрује и јунаци се, без иког свог, у туђим Млецима. Из понуђене пуне шкриње не узима златнике, него још и додаје.</p> <p>2. Уверен је да је дошао крај турској владавини, „на све агине на силу благе и наоко разложне примедбе и опомене одговара оштром и кратким <u>не!</u>, у ком оно је пуца и жеже као пламени бич”.</p> <hr/> <p style="text-align: center;">/ /</p>	

15.	У поље поред аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Назив једног дела је вишак.																			
	<table border="1"> <tr><td>1.</td><td><i>Поп Ђира и поп Спира</i></td><td>Милутин Бојић</td></tr> <tr><td>2.</td><td><i>Власт</i></td><td>Бранислав Нушић</td></tr> <tr><td>3.</td><td>„Плава гробница”</td><td>Владислав Петковић Дис</td></tr> <tr><td>4.</td><td>„Кањош Мацедоновић”</td><td>Стеван Сремац</td></tr> <tr><td>5.</td><td>„Међу својима”</td><td>Стјепан Митров Љубиша</td></tr> <tr><td>6.</td><td>„Манасија”</td><td></td></tr> </table>	1.	<i>Поп Ђира и поп Спира</i>	Милутин Бојић	2.	<i>Власт</i>	Бранислав Нушић	3.	„Плава гробница”	Владислав Петковић Дис	4.	„Кањош Мацедоновић”	Стеван Сремац	5.	„Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша	6.	„Манасија”		
1.	<i>Поп Ђира и поп Спира</i>	Милутин Бојић																		
2.	<i>Власт</i>	Бранислав Нушић																		
3.	„Плава гробница”	Владислав Петковић Дис																		
4.	„Кањош Мацедоновић”	Стеван Сремац																		
5.	„Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша																		
6.	„Манасија”																			
16.	На линији напиши значење речи подвучене у следећем одломку из <i>Сумњивог лица</i> Бранислава Нушића. „Ето, ’ајд кажите, је ли господин Жика сумњиво лице? (<i>Жика се буни.</i>) Није! Је ли Таса сумњиво лице? (<i>Таса се <u>снисходљиво</u> смеје.</i>) Реч снисходљиво значи:																			
17.	Допуни следећу реченицу одговарајућим књижевним термином. Врхунац у развоју радње и најнатаптији тренутак сукоба ликова у драми назива се																			
18.	Поред наслова књижевних дела, а на основу школских тумачења тих дела, на линијама напиши називе стилских фигура које у тим насловима препознајеш. а) Све ће то народ позлатити (Лаза Лазаревић) _____ б) Мртво море (Радоје Домановић) _____																			
19.	Пажљиво прочитај следећи одломак из приче Вељка Петровића (читане у седмом разреду), па на линији напиши назив воћа о коме је реч. То воће је и главни мотив у овом делу. „Никакво сажаљење инжењера [...], већ пусти случај поштедео је ту стару, квргаву, од дугогодишњих кошава вазда помало ращупану и ка западу нахерену воћку.” Назив воћа је:																			
20.	У следећем примеру из песме Стевана Раичковића подвуци стихове у осмерцу. „Тражићу га још по кругу Вртоглавом: Макар очи изгубио Сам У плавом.”																			
ПРЕГЛЕДАЛИ:		БРОЈ БОДОВА:																		

	Решења за VIII разред основне школе Окружно такмичење Књижевна олимпијада, април 2018.	Напомена:
1.	1. Тешан Подруговић 2. Филип Вишњић	Оба тачна 1 бод.
2.	брзалица	1 бод
3.	п(j)есме на међи	1 бод
4.	4 1 5 3 2	Цео тачан низ носи 1 бод.
5.	б) проласку комете	1 бод
6.	А) Старац Фочо (признаје се и „с” малим словом) Б) стални епитети, контраст, алегорија	1 бод
7.	б)	1 бод
8.	„Отаџбина је ово Србина!”	1 бод
9.	Јован Јовановић Змај	1 бод
10.	„Не бој се – <u>рекох</u> <u>ти, шапћући и тронуто</u> – то врба плаче, па пада на тебе... Иди! – <u>И брзо те отпуштих и устадох.</u> – Иди, време је! – <u>И заиста, први петли певаху.</u> ”	Све тачно подвучено 1 бод.
11.	молитвена чаша (чаша молитвена)	1 бод
12.	а) Волим да читам Андрића. г) Појео је пун тањир. ђ) Цео град му се диви.	Два и три тачна 1 бод.
13.	Молијер, <i>Грађанин племић</i> , комедија	Све тачно 1 бод.
14.	1. Кањош (Мацедоновић) 2. (кмет) Симан (Васковић)	Оба тачна 1 бод.

15.	1. <i>Pop Ђира и non Спира</i>	Милутин Бојић	3	Четири и пет тачно повезаних парова носе 1 бод.
	2. <i>Власт</i>	Бранислав Нушић	2	
	3. „Плава гробница”	Владислав Петковић Дис	5	
	4. „Кањош Мацедоновић”	Стеван Сремац	1	
	5. „Међу својима”	Стјепан Митров Љубиша	4	
	6. Манасија		-	
16.	понизно (услужно, улизички)			1 бод
17.	кулминација			1 бод
18.	а) иронија б) метафора			Оба тачна 1 бод.
19.	јабука			1 бод
20.	<u>Тражићу га још по кругу</u> <u>Макар очи изгубио</u>			Оба тачно подвучена носе 1 бод.